

Міністерство освіти і науки України
Камянець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра германських мов та зарубіжної літератури

**Дипломна робота
магістра**

ХУДОЖНЯ СВОЄРІДНІСТЬ ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ТОМАСА ПІНЧОНА

Виконала студентка 2 курсу, групи Ang1 M18z

галузі знань 01 освіта спеціальності 014.02

Середня освіта (Мова і література (англійська))

Ковальська Світлана Вікторівна

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент
кафедри германських мов та зарубіжної літератури Лаврова А.О.

Рецензент: доктор філологічних наук, професор, завкафедри історії
української літератури та компаративістики Рарицький О.А.

**Кам'янець-Подільський,
2019**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТВОРЧІСТЬ Т. ПІНЧОНА У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.	8
1.1. Основні тенденції розвитку американської літератури другої половини ХХ ст.	8
1.2. Творчість Т. Пінчона в оцінці літературної критики.....	26
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	35
РОЗДІЛ 2. ХУДОЖНЯ РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ СВІТУ- ХАОСУ В РОМАНІ «V» Т. ПІНЧОНА.....	37
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	49
РОЗДІЛ 3. ТЕМА ТОТАЛЬНОГО БЕЗУМСТВА В РОМАНІ «ВИГУКУЄТЬСЯ ЛОТ 49».....	51
3.1. Міф про Едіпа як основа художньої структури роману.....	51
3.2. Альтернативне трактування історії Т. Пінчоном.....	68
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	84
ВИСНОВКИ.....	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88

ВСТУП

Актуальність роботи. У центрі магістерського дослідження – ідейно-тематичне наповнення романів Томаса Пінчона, одного з найяскравіших і найоригінальніших письменників у літературі США другої половини ХХ ст.

Хоча ще у 70-х роках минулого століття Т. Пінчона „записали” у лідери школи „чорного гумору” [89, с.194-196], у більшості наукових праць останніх десятиліть про нього говориться як про знакову фігуру американського постмодернізму, оскільки у творах Пінчона можна спостерігати витончену пародію, пастищ, приховану іронію, постмодерну гру, а експериментаторство в царині художньої форми межує, за словами С. Маттессіча, зі „сміливою революційністю, яка відкриває важливі перспективи для подальшого розвою американської літератури” [90, с.12]. Саме у такому ракурсі розглядають творчість письменника такі літературознавці, як Р. Браун, Л. Гатчеон, І. Гассан, Дж. Фроу, Б. Макхейл, Д. Сімпсон та ін. Останнім часом творчість письменника привернула увагу і багатьох вітчизняних літературознавців (Т.Денисова, М.Коваль, В.Оленєва), а також науковців близького зарубіжжя (М. Анастасьєв, О.Зверєв, О.Лало, О.Мулярчик та ін.). Однак до сьогодні у вітчизняному літературознавстві немає окремої комплексної праці, яка б ставила за мету прослідкувати складну взаємодію художніх принципів школи „чорного гумору” з ранніми постмодерністськими експериментами у перших творах письменника та його складну еволюцію до основних принципів зрілого постмодернізму. Поза увагою дослідників опинився і літературний контекст, дослідження якого може пролити світло на виявлення типологічних закономірностей розвитку американської літератури ХХ ст. і визначення місця творчості Пінчона в літературному процесі США останніх десятиліть.

У контексті американської літератури другої половини ХХ ст. творчість Пінчона постає чи не найбільш експериментальною, іноді настільки оригінальною у порівнянні з традиційними творами так званого „мейнстріму”, що за письменником, за словами американського

літературознавця М. Хердіна, міцно укріпилася слава як про „одного із найбільш загадкових авторів” [86, с.135]. Дійсно, для Пінчона стає характерною яскраво виражена орієнтація на постмодерністську іронію, прагнення до різнопланових у психологічному плані мотивацій поведінки персонажів, а також пародійності та сміливих художніх експериментів у царині поезики. Саме творчість Пінчона яскраво засвідчує той факт, що „дух конформізму” ніколи не набував в американській літературі такого поширення, як про це донедавна писалося в радянській критиці. І це значною мірою стимулює сьогодні до нового наукового осмислення не лише творчості Пінчона, а й взагалі художнього доробку багатьох американських письменників. Прикметно, що у деяких сучасних вітчизняних дослідженнях виразно говориться про необхідність нового, нетрадиційного осмислення літературного процесу в США, в тому числі і знакових постатей в історії американської літератури, якою є, наприклад, постать Пінчона.

Так, О. Козлов пропонує сьогодні оцінити художні пошуки американських письменників з нових, незаангажованих позицій, використовуючи надбання різних літературознавчих шкіл, насамперед міфологічної критики [47]. Набувають значної ваги дослідження, в яких літературний процес у США розглядається у світлі найновітніших методологій і літературознавчих стратегій: психоаналізу, архетипової критики, деконструкції, критики „читацького відгуку”, неоісторизму. Зокрема, стосовно американського романтизму тут не можна не згадати працю С. Пригодія і О. Горенко „Американський романтизм. Полікритика” (2006) [67]. Ці та інші праці не тільки розширюють уявлення про специфічні особливості творчості американських письменників, а й обґрунтовують необхідність реінтерпретації традиційних підходів до оцінки літературних явищ, сприяють виробленню нових методологічних критеріїв та підходів до аналізу

художніх творів не лише доби американського романтизму, а й наступних літературних явищ і постатей.

Цілісне дослідження художніх пошуків Пінчона дозволить простежити, як постмодернізм на початковій стадії активно співіснував/взаємодіяв з такими явищами, як творчість бітників і школа „чорного гумору”, творчі настанови та відкриття яких активно абсорбувалися постмодернізмом, набуваючи іноді надзвичайно цікавих і специфічних форм у літературі США. В цьому плані і художнє новаторство Пінчона постає як оригінальне переосмислення тих тенденцій американської літератури, які вказували на індивідуальні шляхи художніх пошуків американських письменників другої половини ХХ ст.

Мета дослідження полягає у тому, щоб з’ясувати своєрідність ідейно-тематичного наповнення романів Томаса Пінчона у контексті літератури американського постмодернізму.

Поставлена мета передбачає розв’язання наступних **завдань**:

- охарактеризувати художні тенденції американської літератури другої половини ХХ ст., які вплинули на становлення Т.Пінчона як письменника-постмодерніста;
- визначити основні художньо-естетичні і наукові концепції (філософські, культурологічні, естетичні), що позначилися на особливостях його творчості;
- розглянути прозову спадщину письменника в плані її ідейно-тематичного наповнення;
- виявити новаторські риси в постмодернізмі Т.Пінчона, акцентуючи особливу увагу на оригінальності його творчої індивідуальності.

Об’єкт дослідження – творчий доробок Пінчона, що представлений романами „V”, „Вигукується лот 49”.

Предметом дослідження виступають основні творчі та художні тенденції, мотиви та образи у творчості американського письменника, які виступають засобом реалізації ідейно-тематичного наповнення творів.

Методи дослідження. Для реалізації поставленої мети застосовано комплексний методологічний підхід. Для визначення ролі та місця творчого доробку письменника і розгляду його зв'язків з традицією залучається історико-типологічний і описовий методи. Для визначення особливостей його художнього новаторства на тлі інших американських письменників застосовуються прийоми функціонального, системного і контекстного підходів.

Теоретико-методологічну основу роботи складають фундаментальні праці зарубіжних і вітчизняних літературознавців, в яких порушуються проблеми еволюції літературного процесу в США ХХ ст., а також розглядаються окремі аспекти творчості Пінчона (Р. Брауна, І. Гассана, Л. Гатчеон, Т. Денисової, Д. Затонського, О. Зверєва, Д. Коварта, О. Лало, С. Маттессіча, М. Мендельсона, Т. Морозової, О. Мулярчика, Д. Фаулера та ін.).

Наукова новизна роботи полягає у спробі аналізу творчих і художніх тенденцій, мотивів та образів у творчості американського письменника, які виступають засобом реалізації ідейно-тематичного наповнення творів.

Практичне значення одержаних результатів: результати дослідження можуть бути використані при підготовці лекційних курсів і практичних занять з історії зарубіжної літератури, при викладанні спецкурсів з історії американської літератури ХХ ст. Окремі положення роботи можуть прислужитися при підготовці до теоретичних тем на уроках із зарубіжної літератури ХХ ст. у старших класах середньої школи.

Апробація результатів дослідження. Окремі положення магістерської роботи оприлюднено в доповіді на студентській конференції та опубліковано у збірнику наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець

-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, секція іноземної філології (**Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.** — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. — Випуск 13. — 190 с. С.26), та на засіданнях проблемної групи.

Структура магістерського дослідження впливає з логіки матеріалу і складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, загальних висновків і списку використаних джерел, що налічує 93 позиції (15 з яких – англійською мовою). Виходячи з характеру і специфіки матеріалу, який аналізується, розділи роботи містять відповідні підрозділи. Обсяг роботи становить 94 сторінки (85 сторінок основного тексту).

ВИСНОВКИ

Своєю творчістю Пінчон разом з іншими американськими письменниками засвідчував важливі зрушення в літературі США другої половини ХХ ст. Йому належить важлива роль у пошуку нових, нетрадиційних способів художнього мислення на шляхах оновлення культурного канону – проблема, яка постала в центрі уваги багатьох американських письменників того часу. Йдеться передусім про переосмислення попередніх художніх традицій в американській художній свідомості, одним з наслідком чого була поява школи ”чорного гумору”, представником якої у 60-х роках і був Т.Пінчон. Однак американський постмодернізм – результат цих процесів – як художньо-естетичне явище чи навіть система художніх явищ і феноменів не позначений цілковитою відірваністю від тих літературних традицій, що їх виробила попередня американська культура.

Специфіка постмодерністської поетики Пінчона утверджувалася не тільки як пошук радикально нових художніх форм, а й шляхом асиміляції та переосмислення традиційної культури США, утвердження особливого “діалогічного” ставлення до неї (як на рівні інтертекстуальності, так і таких форм, як колаж, пастиш, монтаж, гра, пародія та ін.). Своєрідність еволюції письменника була пов’язана з принциповими змінами в самому художньо-образному віддзеркаленні реальності в американській літературі ХХ ст.

Як і будь-який інший визначний американський письменник ХХ ст., Пінчон не укладається в рамки певних наперед визначених шкіл і напрямків. У його творах можна знайти стилістичні елементи і прийоми як мистецтва минулого, так і сучасної масової літератури. Стильове розмаїття є характерною рисою пінчонівської прози, визначає значною мірою його потяг до експериментаторства і тенденцію до пошуку нових художніх форм, що переглядали усталені традиції і стереотипи як американського реалізму, так значною мірою і модернізму. Власне в такому експериментаторстві

приховувався важливий момент авторського світобачення та світорозуміння, який значною мірою зближував його з іншими американськими письменниками його покоління – Д.П. Донліві, К. Воннегут, Д. Хеллером, Д. Бартом та ін.

Водночас витoki художніх експериментів Пінчона простежуються у творчості таких авторів, яких можна вважати вчителями письменника – А. Гінзберг, Д. Керуак, В. Берроуз, В. Набоков, Г. Міллер та ін. Їхні відкриття в середині ХХ ст. в царині екзистенційного осмислення художнього образу, іронічно-ігрового ставлення до тексту, принципово нонконформістська позиція героя у творах, “вільна” композиція, сюжетика, яка відбивала мінливий плін буття у його природних проявах закладали основи нових тенденцій в літературному процесі США і знайшли продовження в новій парадигмі художнього мислення, що дістала назву постмодернізму.

Важливою передтечею американського постмодернізму стала школа „чорного гумору”. Не поділяючи думки тих літературознавців, які намагаються вивести творчість Пінчона за межі цього явища американської літератури, ми доходимо висновку про безперечний зв'язок цих художніх явищ. За самою своєю синтетичною, навіть „гібридною” природою постмодернізм, в тому числі і в тому вигляді, який сформувався у творчості Пінчона, Пінчон не відкидає набутків попередньої культурної традиції модернізму, авангардизму, бітництва, школи „чорного гумору”, а активно і динамічно абсорбує їх у якості однієї з органічних складових нового типу культурної свідомості. Щоправда, рання творчість Пінчона 60-х років, зокрема, збірка його оповідань „Неквапливий учень” та роман „V”, дозволяють стверджувати, що „чорний гумор” вступив у динамічну взаємодію з постмодернізмом. Перед читачем постає ускладнений постмодерністський колаж як сукупність окремих фрагментів, прикрашених усілякими містичними та фантастичними деталями, що доповнюється гротескно-комічним баченням реальності.

Наступний твір письменника „Вигукується лот 49” виявляє за всіма ознаками низку художніх принципів постмодернізму на всіх рівнях художньої структури твору – від проблематики до поетики. Світ прирівнюється у творі до божевільні, де „нормальній” людині дуже важко віднайти певну точку опертя, яка б допомогла їй самовизначитися, відчутти себе власне людиною у повному значенні цього слова. У такий спосіб Пінчон продовжує популярну для тогочасної американської літератури проблематику, щоправда, робить це у характерній для себе художній манері. І в цьому творі Пінчона простежується “накладання” постмодернізму на традиції школи “чорного гумору”: письменник услід за „чорними гумористами” все ще сприймає реальність як абсурдну, але прагне при цьому віднайти певне конструктивне начало у самій природі хаосу, звертаючись для цього до природно-наукової картини світобудови. Експеримент переноситься у художню структуру роману, де стирається чітка межа між об’єктивною реальністю і суб’єктивною стороною її сприйняття, де персонажі багатоликі і здатні повсякчасно одягати нові маски, де відсутній єдиний сюжетний стрижень оповіді. У цьому плані простежується близькість до творів „чорних гумористів” Д. Донліві і Д. Бартельма.

Аналіз ідейно-тематичного наповнення творчості Пінчона уможливорює погляд на еволюцію його художньої свідомості як на складний процес формування постмодерністських естетичних засад у межах традицій школи “чорного гумору”. Становлення художніх особливостей письменника відбувалося в аспекті пошуків такого художнього образу та структури твору, які допомагали б наголосити на абсурдності та ігровій сутності буття, підкреслювали б ентропійний рух людства до катастрофи. Запропонована Пінчоном модель постмодерністського дискурсу, будучи включеною у перебіг художніх процесів в американській літературі доби постмодернізму, яскраво увиразнює складність самого механізму зародження та утвердження новітніх художніх явищ в літературному процесі США другої половини ХХ ст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анастасьев Н. „У слов долгое эхо...”. *Вопросы литературы*. 1996. № 3-4. С. 3-31.
2. Атарова К. Н. Лоренс Стерн и его „Сентиментальное путешествие по Франции и Италии”. Москва : Высшая школа, 1988. 96 с.
3. Батай Ж. Сад и обычный человек. *Батай Ж. Маркиз де Сад и XX век*. Москва : РИК „Культура”, 1992. С. 89-116.
4. Бегун Б. Феномен постмодернизма. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2002. № 13. С. 3-8.
5. Бергер П.Л. Культурная динамика глобализации. Многоликая глобализация. Культурное многообразие в современном мире. Москва : Аспент Пресс, 2004. 379 с.
6. Бланшо М. Сад. *Маркиз де Сад и XX век*. Москва : РИК „Культура”, 1992. С. 47-88.
7. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. Київ : Основи, 2004. 230 с.
8. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. Київ : Четверта хвиля, 2001. 424 с.
9. Гассан І. Чим є постмодернізм і чим він стане. *Американська література після середини XX століття. Матеріали міжнародної конференції. 25 – 27 травня 1999 року*. Київ : Довіра, 2000. С. 19-32.
10. Гачев Г. Русский Эрос. Москва : Интерпринт, 1994. 321 с.
11. Гіленсон Б. Воннегут, Курт. *Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. : У 2 т.* Тернопіль : Богдан, 2005. Т. 1. С. 313 – 315.
12. Гундорова Т. Постмодернізм і пост структуралізм. *Світо-вид*. 1996. № 1. С. 126-133.
13. Гуревич П. С. Философия культуры. Москва : Nota Bene, 2001. 350 с.

14. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття. Київ : Довіра, 2002. 318 с.
15. Денисова Т. Пінчон. *Писатели США. Краткие творческие биографии*. Москва : Радуга, 1990. С. 355-356.
16. Денисова Т.Н. Про романтичне в реалізмі. Київ : Наукова думка, 1973. 236 с.
17. Денисова Т.Н. Роман і романісти США ХХ ст. Київ : Дніпро, 1990. 363 с.
18. Денисова Т. Современный американский роман. Київ : Наукова думка, 1976. 306 с.
19. Денисова Т. Феномен постмодернізму : контури й орієнтири. *Слово і час*. 1995. № 2. С. 15-21.
20. Деріда Ж. Письмо та відмінність. Київ : Основи, 2004. 602 с.
21. Джонс Е.Т. Кінонарратив. *Енциклопедія постмодернізму / Пер.з англ. В. Шовкуна*. Київ : Основи, 2003. С. 196-197.
22. Елистратова А. А. Английский роман эпохи Просвещения. Москва : Наука, 1966. 472 с.
23. Еліот Е. Нескорені пуритани, які вижили у канонічних війнах. *Пуританська традиція в літературі США. Американські літературні студії в Україні. Випуск 1*. Київ : Інститут літератури ім. Т. Шевченка НАН України, 2004. С. 240-257.
24. Ерман Л. Пінчон, Томас. *Енциклопедія постмодернізму / Пер.з англ. В. Шовкуна*. Київ : Основи, 2003. С. 307-308.
25. Ерофеев В. Лолита, или Заповедный оазис любви / *Набоков В. Лолита. Сигал Э. История любви*. Киев : СП „Свенас”, 1992. С. 7-16.
26. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. Харьков : Фолио, 2000. 256 с.
27. Затонский Д. Искусство романа и ХХ век. Москва : Художественная литература, 1973. 536 с.

28. Затонский Д. Постмодернизм: гипотезы возникновения. *Иностранная литература*. 1996. № 2. С. 273-283.
29. Затонський Д. „Кінець історії...” та новітня література. *Слово і час*. 1997. № 9. С. 11-13.
30. Зверев А. Бартельм. *Писатели США. Краткие творческие биографии*. Москва : Радуга, 1990. С. 31-32.
31. Зверев А.М. Дворец на острие иглы. Из художественного опыта XX века. Москва : Советский писатель, 1989. 453 с.
32. Зверев А.М. Общественная борьба 60-х годов и литература США. *Американская литература и общественная борьба. 60-е – начало 70-х годов XX века*. М. : Наука, 1977. С. 42-78.
33. Зверев А. М. Сказки технического века (К. Воннегут). *Вопросы литературы*. 1975. № 2. С. 32-65.
34. Зверев А. Черепаха Квази. *Вопросы литературы*. 1996. № 3-4. С. 3-31.
35. Зверев А. Энигма. *Иностранная литература*. 1996. № 3. С. 203-212.
36. Злобин Г. П. По ту сторону мечты : страницы американской литературы XX века. Москва : Художественная литература, 1985. 432 с.
37. Ильин И. П. Коллаж. *Ильин И. П. Словарь терминов*. Москва : Intrada, 2001. С. 107-108.
38. Ильин И. П. Постмодернизм. *Западное литературоведение XX века : Энциклопедия*. Москва : Интрада, 2004. С. 324-328.
39. Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. Москва : Интрада, 1996. 250 с.
40. Ильин И. П. Симулякр. *Западное литературоведение XX века : Энциклопедия*. Москва : Intrada, 2004. С. 372-373.
41. Ильин И. Шизофренический дискурс. *Западное литературоведение XX века : Энциклопедия*. Москва : Интрада, 2004. С. 463.

42. Ігнатенко М. Постмодерний homo ludens. *Слово і час*. 2002. № 6. С. 16-22.
43. Кастильон Х. К. История заговоров. Совершенно секретно. Харьков : Книжный клуб, 2007. 400 с.
44. Коваль М. Гра в романі і гра в роман : (Про творчість Д. Барта). Львів : Піраміда, 2000. 121 с.
45. Коваль М. Джон Барт як інтерпретатор постмодернізму. *Слово і час*. 2000. № 6. С. 13-17.
46. Коваль М. Роль і місце ігрового чинника в романній творчості Дж. Барта як явищі літератури постмодернізму : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10. 01. 04 «Література зарубіжних країн». Київ, 2000. 17 с.
47. Козлов А. С. Мифологическое направление в литературоведении США. Москва : Высшая школа, 1984. 175 с.
48. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Київ : Зодіак – Еко, 1996. 304 с.
49. Лало А. Томас Пінчон и его Америка : загадки, параллели, культурные контексты. Минск : РИВШ БГУ, 2001. 267 с.
50. Липовецкий М. Закон крутизны. *Вопросы литературы*. 1991. № 11-12. С. 3-37.
51. Ліотар Ж.-Ф. Постмодерністська ситуація. *Після філософії : кінець чи трансформація?* Київ : Четверта хвиля, 2000. С. 71-90.
52. Лісун О.В. Художні пошуки Томаса Пінчона в контексті американського постмодернізму : автореф. дис ... канд. філол. наук; спец. 10. 01. 04 «Література зарубіжних країн». Сімферополь, 2009. 20 с.
53. Маркиз де Сад и ХХ век. Москва : РИК „Культура”, 1992. 256 с.
54. Маркузе Г. Одномерный человек. Москва : Ермак, 2003. 334 с.
55. Мендельсон М.О. Американская сатирическая проза ХХ века. Москва : Наука, 1972. 370 с.

56. Мендельсон М. Роман США сегодня – на заре 80-х годов. Москва : Советский писатель, 1983. 416 с.
57. Морозова Т.Л. Спор идет о человеке в американской литературе. Москва : Наука, 1990. 302 с.
58. Мулярчик А. Послевоенные американские романисты. Москва : Художественная литература, 1980. 280 с.
59. Мулярчик А.С. Писатель и современная Америка. Американская литература и общественно-политическая борьба. 60-е – начало 70-х годов XX века. Москва : Наука, 1977. С. 6-41.
60. Мулярчик А. Спор идет о человеке : О литературе США второй половины XX века. Москва : Советский писатель, 1985. 360 с.
61. Нев'ярович Н.Ю. Культура постмодерну. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2004. № 7. С. 19-21.*
62. Носов С. Литература и игра. *Новый мир. 1992. № 2. С. 232-239.*
63. Оленева В.И. Социальные мотивы в американской новеллистике. Киев : Наукова думка, 1978. 208 с.
64. Оленева В. Short Story і постмодернізм. *Вікно в світ. 1995. № 5. С. 75-97.*
65. Ортега-і-Гассет Х. Вибрані твори. Київ : Основи, 1994. 321 с.
66. Пинский Л. Магистральный сюжет. Москва : Советский писатель, 1989. 416 с.
67. Пригодій С., Горенко О. Американський романтизм. Полікритика. Київ : Либідь, 2006. 440 с.
68. Рагузіна Л.Ю. Поезія Л. Ферлінгетті в контексті творчості бітників : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10. 01. 04 „Література зарубіжних країн”. Дніпропетровськ, 2006. 20 с.
69. Рошко М. Художній світ романів Кена Кізі : „Політ над гніздом зозулі” та „Часом нестерпно кортить”. Ужгород : Мистецька лінія, 2002. 219 с.

70. Руссова С. Постмодернізм у сучасній поезії, або Набоков – автор „трікстер”. Слово і час. 1997. № 6. С. 17-23.
71. Саїд Е. В. Орієнталізм. Київ : Основи, 2001. 511 с.
72. Семків Р. Постмодернізм та іронія. *Слово і час*. 2000. № 6. С. 6-12.
73. Сиваченко Г. Зрушення кордонів : постсоцреалізм чи постмодернізм. *Слово і час*. 1991. № 12. С. 55-62.
74. Слотердайк П. Критика цинічного розуму. Київ : Тандем, 2002. 542 с.
75. Современный словарь-справочник по литературе / [сост. и науч. ред. С. И. Кормилова]. Москва : Аст, 2000. 704 с.
76. Спанкерен К. Література Сполучених Штатів. Нью Йорк : Інформаційне агентство США, 1994. 128 с.
77. Тлостанова М. В. Проблема мультикультуралізму и література США конца XX века. Москва : ИМЛИ РАН, 2000. 400 с.
78. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе. Київ : Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. 162 с.
79. Birkerts S. Readings. St. Paul. Minn : Graywolf Press, 1999. 272 p.
80. Brown R. H. Postmodern Representations. Chicago : University of Illinois Press, 1995. 390 p.
81. Castillo A. D. Borges and Pynchon : The Tenuous Symmetries of Art. “New essays on “*The Crying of Lot 49*” / Ed. by P.O'Donnell. Cambridge : Cambridge University Press, 2001. P.21-46.
82. Colville G. M. Beyond and Beneath the Mantle : On Thomas Pynchon’s “*The Crying of Lot 49*”. Amsterdam : Rodolphi, 1988. 281 p.
83. Cook B. The Beat Generation. The tumultuous 50-th and its impact on today. N.Y. : Scribner, 1971. 376 p.
84. Cooper Peter L. Signs and Symptoms : Thomas Pynchon and the Contemporary World. Berkeley : University of California Press, 1983. 419 p.

85. Davidson C.N. Oedipa as Androgyne in Thomas Pynchon's "The Crying of Lot 49". *Contemporary Literature*. 1977. № 13. P. 49-59.
86. Hardin M. Absurd America in the Novels of Vonnegut, Pynchon, and Boyle : *a Dissertation Presented to the Graduate and Research Committee of Lehigh University In Candidacy for Degree of Doctor of Philosophy in English*. Lehigh University, October 2001. 264 p.
87. Hassan I. Contemporary American Literature 1945 – 1972. New-York : Frederic Ungar Publishing Co., 1972. 331 p.
88. Leverenz D. On Trying to Read "Gravity's Rainbow". *Mindful Pleasures*. Boston : Brown, 1976. P. 45-65.
89. Mangel A. Maxwell's Demon, Entropy, Information : "The Crying of Lot 49". *TriQuarterly*. 1970. № 20. P. 194-208.
90. Mattessich S. Lines of Flight. Discursive Time and Countercultural Desire in the Work of Thomas Pynchon. – Durham and London : Duke University Press, 2002. 292 p.
91. Pynchon T. Slaw Learner. Early Stories. Boston, N.Y., London : Brown & Company, 1998. 193 p.
92. Pynchon T. The Crying of Lot 49. New York : Perennial Classics, 1999. 152 p.
93. Pynchon T. V : A Novel. New York : Perennial Classics, 1999. 532 p.